EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 15.12.2025.
COM(2025) 860 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Pirmais gada ziņojums par sadarbspēju Eiropas Savienībā

{SWD(2025) 975 final}

SATURA RĀDĪTĀJS

KONTEKSTS UN PAMATINFORMĀCIJA 2

STRUKTŪRA 2

PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA AKTA ĪSTENOŠANĀ 3

Pārvaldība 3

Veicinātājfaktori 4

Atbalsta pasākumi 6

Sadarbspējas novērtējumi 9

SADARBĪBA STARP KOMISIJU UN CITĀM IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM 11

SECINĀJUMS UN IESKATS NĀKOTNĒ 12

KONTEKSTS UN PAMATINFORMĀCIJA

SADARBSPĒJĪGAS EIROPAS AKTS LIEK PAMATUS EFEKTĪVI SAVIENOTAI DIGITĀLAI EIROPAI

Eiropas Savienībai virzoties uz priekšu digitālās pārveides jomā, Sadarbspējīgas Eiropas akts[1], kas ir spēkā kopš 2024. gada 11. aprīļa, nodrošina būtisku satvaru pārrobežu sadarbspējas un inovāciju veicināšanai publiskajā sektorā. Šis akts virza digitālās desmitgades[2] mērķi līdz 2030. gadam panākt, ka galvenie publiskie pakalpojumi 100 % apmērā tiek nodrošināti tiešsaistē. Tā ir atbilde uz pieaugošo vajadzību pēc efektīviem pārrobežu pakalpojumiem: tā kā 150 miljoni ES iedzīvotāju dzīvo pierobežas reģionos un 2 miljoni katru dienu pārvietojas starp dalībvalstīm, būtiska nozīme ir savstarpēji savienotām publiskās pārvaldes iestādēm. Spēcīgākas digitālās pārvaldes iestādes ne tikai nodrošinās netraucētus pakalpojumus, bet arī, kā paredzams, ļaus ietaupīt līdz 5 miljardiem EUR katru gadu, uzlabojot efektivitāti[3].

Šajā pirmajā gada ziņojumā, ko Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar Sadarbspējīgas Eiropas akta 20. panta 4. punktu, ir aplūkots vispārējais progress akta īstenošanā un uzsvērti sasniegumi, problēmas un turpmākie darbības virzieni. Tajā ir izmantota strukturēta pieeja, sākot ar plašāku minētā akta kontekstu, un pēc tam tiek detalizēti aplūkota akta īstenošana un ietekme. Šajā ziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta sākotnējam progresam un jaunu iniciatīvu izvirzīšanai, tomēr turpmākajos ziņojumos tiks izmantoti rezultāti, kurus sniegs pilnvērtīgs uzraudzības mehānisms, kas izmantos arvien plašākas datu kopas, lai analizētu tendences, šķēršļus un virzītājspēkus. Tādējādi tiks sniegts visaptverošs pārskats par sadarbspējas stāvokli ES.

STRUKTŪRA

Sadarbspējīgas Eiropas akta noteikumi ļāva izveidot stabilu satvaru publiskā sektora iestāžu sadarbībai, nodrošinot to, ka pakalpojumus var netraucēti sniegt pāri teritoriālajām, nozaru un organizatoriskajām robežām. Akta galvenie panti ir iedalīti četrās pamatkategorijās: pārvaldība, sadarbspējas veicinātājfaktori, īstenošanas atbalsta pasākumi un sadarbspējas novērtējumi. Pēdējā kategorija nodrošina digitāliem risinājumiem gatavas politikas izstrādi.

---

[1] Regula (ES) 2024/903 - LV - EUR-Lex.

[2] Eiropas digitālā desmitgade: 2030. gada mērķrādītāji | Eiropas Komisija.

[3] EUR-Lex - 52022SC0721 - EN - EUR-Lex.

1. attēls. Sadarbspējīgas Eiropas akta iedalījums apakšiedaļās

Šajā pirmajā ziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta akta īstenošanai no tā spēkā stāšanās brīža līdz 2025. gada jūlijam, un tajā ir iekļauti vairāki elementi no uzraudzības darbībām, kas veiktas saskaņā ar 20. pantu. Ņemot vērā to, ka akta īstenošana turpinās, visaptveroši dati pašlaik nav pieejami, tāpēc nav iespējams gūt ieskatu no sadarbspējīgas Eiropas uzraudzības mehānisma. Papildu informācija par to ir sniegta šim ziņojumam pievienotajā dienestu darba dokumentā[4].

PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA AKTA ĪSTENOŠANĀ

Pārvaldība

Juridiskais pamats

Ar aktu noteiktā pārvaldības sistēma tika pilnībā izveidota pagājušajā gadā, kā sīkāk izklāstīts tālāk.

Īstenošanas pasākumi

Pagājušā gada laikā tika panākts ievērojams progress spēcīgas pārvaldības struktūras izveidē.

- Kā noteikts 15. pantā, **Sadarbspējīgas Eiropas kolēģija un tās pastāvīgā darba grupa** oficiāli sāka darbu 2024. gada ceturtajā ceturksnī, nodrošinot institucionālo satvaru, kas vajadzīgs, lai koordinētu akta īstenošanu visā ES. Turklāt šī kolēģija 2025. gada maijā pieņēma **Kolēģijas darba programmu**, un tā tiks regulāri atjaunināta, lai virzītu turpmāko kolēģijas sanāksmju darba kārtību izstrādi.
- Kā noteikts 16. pantā, 2025. gada maijā Sadarbspējīgas Eiropas portālā oficiāli sāka darboties **Sadarbspējīgas Eiropas kopiena**. Tā nodrošina sadarbības telpu dalībvalstīm, iestādēm un ieinteresētajām personām, lai tās varētu apmainīties ar pieredzi, dalīties paraugpraksē un kopīgi izstrādāt risinājumus.
- Ņemot vērā 17. un 18. pantu, 26 no 27 dalībvalstīm bija iecēlušas savas **valsts kompetentās iestādes** līdz juridiski saistošajam termiņam, proti, līdz 2025. gada 12. janvārim, kā noteikts 17. pantā, un Savienības struktūras bija iecēlušas savus

[4] SWD(2025)975.

sadarbspējas koordinatorus saskaņā ar 18. pantu. Tas ir ļāvis īstenot saskaņotu pieeju īstenošanai un koordinācijai visā ES.

- Lai izstrādātu **pirmo Sadarbspējīgas Eiropas programmu**, kā noteikts 19. pantā, 2025. gada pirmajā ceturksnī tika izveidota darba grupa, kurā ietilpst pastāvīgie darba grupas locekļi. Šī darba grupa sagatavoja sabiedrisko apspriešanu, kas 2025. gada jūnijā tika uzsākta Sadarbspējīgas Eiropas portālā ar mērķi nodrošināt to, ka, nosakot turpmākās prioritātes, tiek ņemti vērā plaša ieinteresēto personu loka ieteikumi un vēlmes[5].

Nākotnes apsvērumi

Raugoties nākotnē, galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai kolēģija oficiāli **pieņemtu Sadarbspējīgas Eiropas programmu**. Šī programma nodrošinās visaptverošu satvaru sadarbspējas centienu virzībai visā ES, saskaņojot pašreizējās iniciatīvas ar ilgtermiņa mērķiem un dalībvalstu un ES iestāžu mainīgajām vajadzībām. **Uzraudzības sistēma** tiks vēl vairāk uzlabota. Visbeidzot, **pirmā kopienas ikgadējā asambleja**, kas notiks 2025. gada oktobrī, būs svarīga iespēja vēl vairāk veicināt sadarbību, paraugprakses apmaiņu un ieinteresēto personu iesaisti.

Veicinātājfaktori

Juridiskais pamats

Ar Sadarbspējīgas Eiropas aktu izveido visaptverošu satvaru juridisko, organizatorisko, semantisko un tehnisko prasību izpildei, lai nodrošinātu mērogojamus un pielāgojamus risinājumus publiskajā sektorā. Lai nodrošinātu šo risinājumu efektīvu **kopīgošanu un atkalizmantošanu**, ar 4. pantu ES iestādēm un publiskā sektora struktūrām ir noteikts pienākums kopīgot Eiropas digitālo pakalpojumu sadarbspējas risinājumus. Kolēģija iesaka izstrādāt tādus **sadarbspējas risinājumus**, kam var piemērot apzīmējumu "Sadarbspējīgas Eiropas risinājums". Ar aktu tiek nostiprināts **Eiropas sadarbspējas satvars (EIF)** kā kopīgs atsauces punkts un ieviests **Sadarbspējīgas Eiropas portāls** kā vienots kontaktpunkts risinājumiem, tehniskajām specifikācijām un paraugpraksei.

Īstenošanas pasākumi

- Sadarbspējīgas Eiropas uzraudzības mehānisma 2025. gada rezultāti parādīja, ka **katra dalībvalsts** ir oficiāli **pieņēmusi Eiropas sadarbspējas satvara pašreizējo modeli**[6]. Lai īstenotu akta 6. panta noteikumus, 2025. gada maijā tika izveidota neformāla ekspertu grupa par **nākamās paaudzes Eiropas sadarbspējas satvaru**, kas sniegs tehniskas un stratēģiskas norādes minētā satvara pārskatīšanai.
- Izpildot 7. pantā noteikto, 2025. gada maijā kolēģija apstiprināja **sadarbspējīgas Eiropas risinājumu marķēšanas procesa un kritēriju definīciju**. Tā nodrošinās iespēju, ka portālā un visā Kopienā varēs atzīt un veicināt tādus risinājumus, kas atbilst

[5] Programmas apspriešana portālā: Izsakiet savu viedokli | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[6] EUR-Lex - 52017DC0134 - LV - EUR-Lex.

noteiktiem kvalitātes un sadarbspējas standartiem. Lai izvēlētos pirmos Sadarbspējīgas Eiropas risinājumus, tika izveidota **īpaša darba grupa**, kuras sastāvā bija pastāvīgās darba grupas locekļi. Turklāt laikā no 2025. gada jūnija līdz augustam portālā tika veikta **sabiedriskā apspriešana**, lai apkopotu iesniegtos sadarbspējas risinājumus, kas jāizvērtē attiecībā uz marķēšanu.

- Izpildot 8. panta prasību, **Sadarbspējīgas Eiropas portāls** tika atklāts 2024. gada ceturtajā ceturksnī. Tas darbojas kā centrālais mezgls informācijai, resursiem un rīkiem, kuru mērķis ir veicināt pārrobežu sadarbspējas iniciatīvas. Portālā ir reģistrēti aptuveni 10 000 lietotāju, un katru mēnesi tiek skatītas gandrīz 100 000 lapas. Cita starpā šajā portālā ir pieejami sadarbspējas risinājumi un novērtējuma ziņojumi, uz kuru pamata kolēģija var pieņemt lēmumus un izstrādāt dokumentus; tas nodrošina sadarbības telpu regulatīvajām smilškastēm; un katru mēnesi tajā tiek publicētas jaunas digitālā finansējuma iespējas. 2025. gada jūlijā portālā bija reģistrēti **670** aktīvi risinājumi[7]. Lielākā daļa no tiem (58,5 %) bija izstrādāti ES līmenī. Īpašumtiesības galvenokārt pieder ES struktūrām (57,7 %), un tām seko publiskā sektora iestādes (34,5 %). Galvenā institucionālā īpašniece ir Eiropas Komisija, jo īpaši tās ģenerāldirektorāts DIGIT.

Labas prakses piemēri

Eiropas Sadarbspējas satvara ĪSTENOŠANA IGAUNIJĀ

Igaunija 2023. gadā ieviesa jaunu valsts sadarbspējas satvaru[8], lai aizstātu tā desmit gadus veco priekšteci. Lai gan tas nav obligāts, tas ietver praktiskus norādījumus visai valsts pārvaldei par sadarbspējas principiem. Šie principi nodrošina raitu saziņu un datu apmaiņu starp IKT sistēmām. Minētais satvars ir saskaņots ar Eiropas Sadarbspējas satvaru un nepārtraukti attīstās, tiek regulāri atjaunināts, lai arī turpmāk būtu pielāgojams un viegli lietojams, un tas tiek pārskatīts vismaz reizi divos gados.

Papildus tam Igaunija ir virzījusi vairākas iniciatīvas sadarbspējas un digitālās noturības jomā, jo īpaši par pasaulē pirmo "datu vēstniecību" Luksemburgā[9]. Šī valdības datu drošā dublēšana nodrošina darbības nepārtrauktību un ir piemērs paraugpraksei pārrobežu datu pārvaldībā un sadarbspējā. Minētā iniciatīva ir daļa no plašākas Igaunijas stratēģijas, kuras mērķis ir pastiprināt digitālo noturību un nodrošināt nepārtrauktu valdības darbību, pamatojoties uz spēcīgu sadarbspēju, kas atbalsta drošu un netraucētu datu apmaiņu starp sistēmām. Glabājot kritiski svarīgus valdības datus drošā vietā ārpus Igaunijas, datu vēstniecība nodrošina savā kategorijā labāko praksi darbības nepārtrauktībai un katastrofu seku novēršanas pārvaldībai. Tas ir būtiski, lai sistēmas būtu sadarbspējīgas.

ES ATVĒRTĀ PIRMKODA RISINĀJUMU KATALOGS

[7] Dati no Sadarbspējīgas Eiropas uzraudzības mehānisma 2025. gada rezultātiem. Plašāka informācija ir pieejama SWD(2025)975.

[8] Valsts informācijas sistēmas sadarbspēja 2011. gadā | Ekonomikas lietu un komunikāciju ministrija.

[9] Datu vēstniecība Luksemburgā.

ES Atvērtā pirmkoda risinājumu katalogs[10] parāda, kā kopīgoti digitālie aktīvi var veicināt efektivitāti, pārrobežu sadarbību un Eiropas digitālo suverenitāti. Publiskās pārvaldes iestādes arvien vairāk izmanto atvērto pirmkodu, un akta 4. pantā tiek mudināts kopīgot sadarbspējas risinājumus, tostarp kodus, dokumentāciju un atsauces uz atvērtiem standartiem, lai atbalstītu digitālos publiskos pakalpojumus Eiropas mērogā.

Katalogā, ko Eiropas Komisija izstrādājusi Eiropas publisko pakalpojumu bezmaksas un atvērtā pirmkoda programmatūras risinājumu (FOSSEPS) izmēģinājuma projektu ietvaros, ir apkopoti risinājumi no vairākām dalībvalstīm, nodrošinot atkalizmantošanu, sadarbību un labāku sadarbspēju. Katalogs darbojas kā atvērtā pirmkoda risinājumu tirgus, nodrošinot sadarbību, radošumu un efektivitāti un vienlaikus stiprinot sadarbspēju. Sākotnēji tas tika darīts pieejams 2024. gadā kā minimāli dzīvotspējīgs produkts ar Itālijas, Vācijas un Komisijas code.europa.eu[11] pienesumu, bet tagad tas ietver arī Somiju, Franciju, Nīderlandi un Zviedriju. Tādas iniciatīvas kā ES Atvērtā pirmkoda risinājumu katalogs un publiccode.yml palīdz veidot novatoriskāku, sadarbspējīgāku un efektīvāku ES digitālo publisko sektoru.

Nākotnes apsvērumi

Nākamajā darbības periodā galvenā uzmanība tiks pievērsta **Sadarbspējīgas Eiropas risinājumu pirmajam kopumam**, kas jāiesniedz kolēģijai apstiprināšanai. Risinājumiem, kas saņems kolēģijas apstiprinājumu, tiks piešķirts Sadarbspējīgas Eiropas risinājuma marķējums, un tie būs pieejami Sadarbspējīgas Eiropas portālā. Turklāt, pamatojoties uz Eiropas sadarbspējas satvara neformālās ekspertu grupas darbu, 2025. gada decembrī kolēģijai tiks iesniegts **nākamās paaudzes Eiropas sadarbspējas satvara plāns**, lai varētu sākt šā satvara oficiālu pārskatīšanu. Turklāt tiks izveidota jauna darba grupa, kuras sastāvā būs pastāvīgās darba grupas locekļi, lai izstrādātu **Pamatnostādnes** sadarbspējas risinājumu **kopīgošanai un atkalizmantošanai**. Lai nodrošinātu plašu piekļūstamību, Sadarbspējīgas Eiropas portāls tiks tulkots visās ES oficiālajās valodās, izmantojot mašīntulkošanu.

Atbalsta pasākumi

Juridiskais pamats

Sadarbspējīgas Eiropas aktā ir izklāstīti pasākumi sadarbspējas stiprināšanai starp dalībvalstīm un struktūrām, izmantojot pielāgotu atbalstu, inovācijas, prasmes un sadarbību. Ar 10. pantu tiek ieviesti **inovāciju pasākumi**, lai izstrādātu jaunus vai uzlabotus sadarbspējas risinājumus, bieži vien sadarbībā ar *GovTech* dalībniekiem, piemēram, ar MVU, pētniecības iestādēm un jaunuzņēmumiem. Ar 11. un 12. pantu **izveido sadarbspējas regulatīvās smilškastes** risinājumu testēšanai un validēšanai kontrolētā vidē. Papildu atbalsts ietver papildu mācību materiālus par Eiropas sadarbspējas satvaru un

[10] ES Atvērtā pirmkoda risinājumu katalogs | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[11] code.europa.eu | GitLab.

Sadarbspējīgas Eiropas risinājumiem, tostarp par atvērto pirmkodu, un par brīvprātīgo **salīdzinošās izvērtēšanas** mehānismu, lai uzlabotu sadarbību starp publiskā sektora iestādēm.

Īstenošanas pasākumi

Ir ieviesti vairāki atbalsta pasākumi, lai atbalstītu inovācijas sadarbspējas jomā.

- Attiecībā uz 11. un 12. pantu **Sadarbspējas regulatīvo smilškastu komiteja** pārrauga šo smilškastu darbību, veicina pieredzes apmaiņu un sniedz norādījumus par paraugpraksi. **Īstenošanas akts par sadarbspējas regulatīvajām smilškastēm**[12] tika pieņemts 2025. gada jūlijā, nodrošinot strukturētu juridisko pamatu novatorisku digitālo risinājumu testēšanai un izmēģināšanai kontrolētā vidē. Šis satvars ļauj dalībvalstīm un ieinteresētajām personām izmēģināt jaunas pieejas, vienlaikus nodrošinot atbilstību akta principiem un mērķiem.
- Izmantojot programmu "Digitālā Eiropa" un saskaņā ar 10. pantu, Komisija finansē **galvenās iniciatīvas**, lai veicinātu pārrobežu digitālo sadarbību, inovāciju pasākumus un *GovTech* (piemēram, ***GovTech* inkubatoru** un **koordinācijas un atbalsta darbību novatoriskām un savienotām valsts pārvaldes iestādēm**). Tas paver ceļu turpmākam daudzvalstu projektam, lai veiktu kopīgus ieguldījumus MI un galveno sadarbspējas risinājumu izstrādē sabiedriskajiem pakalpojumiem.
- Publiskā sektora sadarbspējas prasmes ir nostiprinātas, **attīstot Sadarbspējīgas Eiropas akadēmiju**, kā noteikts 13. pantā. Komisija ir veicinājusi sertifikācijas programmas izstrādi sadarbspējas jautājumos. Laikā no 2024. gada septembra līdz 2025. gada jūnijam tika publicēti deviņi jauni kursi, reģistrēti 12 426 dalībnieki un izsniegti **2716 sertifikāti**. Izsniegto sertifikātu īpatsvars ir **34 %**[13]. Virtuālajā pasākumā "Sezonas skola", kas tika rīkots no 13. līdz 15. maijam, piedalījās vairāk nekā 500 dalībnieku, un tā mērķis bija veicināt Eiropas sadarbspēju un vēl vairāk pastiprināt zināšanu apmaiņu šajā jomā. Šim pasākumam jākļūst par ikgadēju pasākumu.

Labas prakses piemēri

STUDENTU DATU APMAIŅA

EMREX[14] ir pārrobežu infrastruktūra, kas nodrošina studentu datu, piemēram, izrakstu un diplomu, drošu elektronisku apmaiņu starp studentiem, augstākās izglītības iestādēm un pilnvarotām trešām personām. Tā atbalsta akadēmisko sasniegumu atzīšanu mašīnlasāmā un PDF formātā, veicinot sadarbspēju un atkalizmantojamību saskaņā ar aktu un Eiropas sadarbspējas satvaru[15], tādējādi atvieglojot studentu mobilitāti.

---

[12] Īstenošanas regula - ES - 2025/1420 - LV - EUR-Lex.

[13] Dati izriet no 2025. gada Sadarbspējīgas Eiropas uzraudzības mehānisma rezultātiem. Plašāka informācija ir pieejama SWD(2025)975.

[14] *EMREX* | Atbalsts studentu mobilitātei.

[15] *Emrex*, atvērtā pirmkoda risinājums studentu mobilitātes atbalstam | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

EMREX, ko sākotnēji finansēja no programmas "Erasmus+" (2015.–2017. gadā), tagad ir pašpietiekama atvērtā pirmkoda iniciatīva, ko pārvalda *EMREX* lietotāju grupa (*EUG*), kas ir neatkarīgs, starptautisks, daudzpusējs ieinteresēto personu tīkls, kurā iesaistītas valdības struktūras, akadēmiskās aprindas un *GovTech* dalībnieki. Šī iniciatīva tagad darbojas vairākās valstīs, tostarp Somijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Zviedrijā un Čīlē, un to arvien vairāk pieņem Vācijā.

Tās tehniskajā arhitektūrā ir atvērtā pirmkoda komponenti, kas pieejami *GitHub* saskaņā ar EUPL-1.2 atvērtā pirmkoda licenci[16]. Tāpat kā Studentu mobilitātes spraudnis, kas atvieglo izglītības dokumentu pārsūtīšanu, piemēram, starp augstskolu un pieteikumu portālu, *EMREX* datu piekļuves punkts nodrošina uzticamu un standartizētu piekļuvi studentu datiem. Datu apmaiņa notiek, izmantojot *EMREX* mācību modeļa objektu — vienotu formātu, kas nodrošina to, ka akadēmiskie ieraksti ir strukturēti sadarbspējīgā un mašīnlasāmā veidā. Vārteja ar *DC4EU*[17] ir vienreizējas iesniegšanas tehniska saikne, kas integrē *EMREX* ar projektu "Digitālie apliecinājuma dokumenti ES" (*DC4EU*), tādējādi stiprinot tās lomu plašākā Eiropas digitālās izglītības ekosistēmā. Tā atbalsta uzticamu un drošu datu apmaiņu, kas saskaņota ar ES principiem, piemēram, *eIDAS* un vienreizējas iesniegšanas principu. *EMREX* turpina paplašināties, iespējams, tuvojoties ES digitālās identitātes satvaram un vienotajai digitālajai vārtejai. Šāda pieeja to pozicionēs kā svarīgu veicinātājfaktoru uzticamai, uz lietotāju vērstai datu apmaiņai augstākajā izglītībā un ārpus tās.

IZGLĪTOŠANA SADARBSPĒJAS JOMĀ POLIJAS VALSTS PĀRVALDĒ

Polija ir attīstījusi digitālo publisko pārvaldi un sadarbspēju, izvēršot divas galvenās iniciatīvas: tā atkārtoti izmantoja Sadarbspējīgas Eiropas akadēmijas dokumentu "Sadarbspēja: ievadkurss" un uzsāka pētījumu par valsts koporatīvo arhitektūru (*GEA*). Dokuments "Sadarbspēja: ievadkurss"[18], kas integrēts Polijas valsts e-mācību platformā[19] ar EUPL licenci[20] un tulkots sadarbībā ar Eiropas Komisiju, veido publiskā sektora spējas, pamatojoties uz ES saskaņotajiem sadarbspējas principiem. Šis mācību materiāls tiek atzinīgi vērtēts attiecībā uz tā skaidrību un lietošanas ērtumu, mudinot Poliju proaktīvi sadarboties ar Eiropas Komisiju, lai lokalizētu papildu kursus, piemēram, par sadarbspējas novērtējumiem un *eGovERA*©[21].

2023. gada beigās uzsāktais pētījums par valsts uzņēmumu arhitektūru[22] paredz ievada tīmekļsemināru, darbsemināru uz vietas un padziļinātu brieduma atbalstu, lai nostiprinātu publiskā sektora organizāciju spējas sadarbspējas un korporatīvās

[16] *EMREX | GitHub*.

[17] Digitālie apliecinājuma dokumenti Eiropai | *DC4EU*.

[18] Sadarbspēja: ievadkurss | ES Akadēmija.

[19] Kurs wprowadzający do interoperacyjności | Portal Interoperacyjności i Architektury.

[20] Ievadinformācija par *EUPL* licenci | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[21] Ievadinformācija par *eGovERA*© | ES Akadēmija.

[22] Studium AIP | Portal Interoperacyjności i Architektury.

arhitektūras jomā. Tā darbības pamatā ir valsts korporatīvās arhitektūras repozitorijs, kas atvieglo praktisko piemērošanu. Iesaistot vairāk nekā 400 ierēdņu no 26 organizācijām, šīs iniciatīvas parāda, kā stratēģiskā apmācība un spēju veidošana stiprina pārvaldību, virza digitālo pārveidi un sniedz taustāmus ieguvumus gan pārvaldes iestādēm, gan uzņēmumiem, gan iedzīvotājiem.

Nākotnes apsvērumi

Ar 9. pantu ieviestie **procesi un nosacījumi politikas atbalsta īstenošanas projektu izveidei** tiks izstrādāti un iesniegti pastāvīgajai darba grupai 2026. gadā. Tā rezultātā var tikt **izveidota pirmā sadarbspējas smilškaste**, un tas būtu nozīmīgs solis ceļā uz inovāciju veicināšanu publiskajā sektorā. Tas arī atbalstītu pārrobežu risinājumu kontrolētu testēšanu. Smilškastes ļaus dalībvalstīm un ieinteresētajām personām eksperimentēt ar jaunām digitālām pieejām, vienlaikus nodrošinot atbilstību Sadarbspējīgas Eiropas programmas principiem. Laika gaitā pieredze, kas gūta no smilškastes darbībām, palīdzēs arī pilnveidot sadarbspējas politiku un izstrādāt jaunus risinājumus. Akadēmija līdz 2025. gada beigām publicēs 12 **jaunus mācību kursus**, un trīs no tiem būs pieejami visās 24 oficiālajās ES valodās. Visbeidzot, kolēģijai apstiprināšanai tiks iesniegta brīvprātīgā **salīdzinošās izvērtēšanas** mehānisma metodika. Kad atbalsta funkcijas būs apstiprinātas, tās tiks izstrādātas portālā un popularizētas Sadarbspējīgas Eiropas kopienā.

Sadarbspējas novērtējumi

Juridiskais pamats

Akts atļauj veikt ES subjektu un publiskā sektora iestāžu **sadarbspējas novērtējumus**, lai nodrošinātu to, ka pirms īstenošanas tiek ņemti vērā Eiropas digitālo publisko pakalpojumu pārrobežu sadarbspējas jautājumi (3. pants). Šie novērtējumi ir paredzēti, lai izvērtētu saistošo prasību ietekmi uz digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem, apzinātu ieinteresētās personas, pirms lēmumu pieņemšanas par jaunām vai būtiski mainītām saistošām prasībām pārliecinātos par esošo sadarbspējas risinājumu piemērojamību un novērtētu to ieguldījumu. Lai atvieglotu procesu, Eiropas Komisija nodrošina tehniskus rīkus, tostarp tiešsaistes rīku novērtējuma ziņojumu aizpildīšanai un publicēšanai portālā. Dalībvalstīm šie instrumenti atvieglo priekšlikumu digitālo aspektu agrīnu noteikšanu un pareizo ekspertu un ieinteresēto personu iesaisti jau no paša sākuma. Tie arī ļauj dalībvalstīm novērtēt, vai izmaiņām vai kompromisiem iestāžu sarunu laikā ir kāda būtiska digitālā ietekme. Turklāt tie nodrošina strukturētu kanālu atsauksmēm un informācijas apmaiņai, un tas stiprina Komisijas spēju prognozēt īstenošanas problēmas un pilnveidot savu politikas veidošanas praksi.

Īstenošanas pasākumi

- **Sadarbspējas novērtēšanas pamatnostādņu**[23] pieņemšana palīdz dalībvalstīm nodrošināt strukturētu un konsekventu pieeju sadarbspējas novērtēšanai dažādās jomās. Šīs pamatnostādnes nodrošina skaidru satvaru, lai varētu novērtēt saistošo prasību ietekmi uz pārrobežu sadarbspēju, ieinteresētajām personām un Sadarbspējīgas Eiropas

[23] Novērtēšanas pamatnostādnes | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

atbalsta risinājumiem. 2025. gada otrajā ceturksnī pamatnostādnes tika pārtulkotas visās ES valodās, un tās atbalstīja divus sadarbspējas novērtējuma ziņojumus, ko dalībvalstis (Kipra un Vācija) iesniedza laikā pēc obligāto sadarbspējas novērtējumu prasības stāšanās spēkā 2025. gada 12. janvārī.

- Sadarbspējīgas Eiropas akta 3. pants Komisijā tika īstenots, izmantojot **digitālajam laikmetam piemērotas politikas veidošanas (*DRPM*) satvaru**[24], kas stājās spēkā 2025. gada janvārī. Izmantojot šo strukturēto pieeju, Komisija jau ir pabeigusi **32 sadarbspējas novērtējumus**[25], kuri ir efektīvi un ar skaidru uzsvaru uz kvalitāti[26]. Šīs pieejas pamatā ir trīs galvenie elementi.
  - **Digitālā pārbaude** tiek veikta politikas plānošanas posmā, un tajā ir četri īsi jautājumi, kas palīdz politikas grupām noteikt, vai iniciatīvai ir kāda digitāla ietekme.
  - **Digitālajam laikmetam piemērotas politikas veidošanas norādes** atbalsta digitālo apsvērumu sistemātisku integrāciju visā politikas veidošanas procesā.
  - **Tiesību akta finanšu un digitālais pārskats (*LFDS*)** vai attiecīgā gadījumā **digitālais pārskats (*DS*)**. Abi šie pārskati vajadzības gadījumā ir izmantojami kā Komisijas sadarbspējas novērtējums. Tiesību akta finanšu un digitālajā pārskatā iepriekšējam tiesību akta finanšu pārskatam ir pievienota īpaša nodaļa par digitālajiem aspektiem. Digitālais pārskats ir īstenošanas un deleģēto aktu vienkāršota versija.

Labas prakses piemēri

SADARBSPĒJAS NOVĒRTĒJUMI, IZMANTOJOT DIGITĀLAJAM LAIKMETAM PIEMĒROTAS POLITIKAS VEIDOŠANAS SATVARU

Novērtējumā tika uzsvērts, ka ES līmeņa sistēmas, piemēram, Elektroniskās identifikācijas sistēma *eIDAS*[27] un ES kiberdrošības satvars[28], ir galvenie drošas, sadarbspējīgas pakalpojumu sniegšanas veicinātājfaktori, un nav konstatēti nekādi citi pārrobežu šķēršļi.

Izmantojot digitālajam laikmetam piemērotas politikas veidošanas satvaru, Komisija 2025. gadā ir pabeigusi 32 sadarbspējas novērtējumus par politikas priekšlikumiem, un Sadarbspējīgas Eiropas portālā ir pieejami tādi piemēri kā *BridgeforEU*[29] un Digitālo atkritumu sūtījumu[30] regula.

---

[24] Digitālajam laikmetam piemērotas politikas veidošana | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[25] Novērtējuma ziņojuma repozitorijs | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[26] Dati izriet no 2025. gada Sadarbspējīgas Eiropas uzraudzības mehānisma rezultātiem. Plašāka informācija ir pieejama SWD(2025)975.

[27] Elektroniskās identifikācijas, autentifikācijas un uzticamības pakalpojumi — uzziniet vairāk *eIDAS* regulā | Eiropas Komisija.

[28] ES kiberdrošības satvars.

[29] Novērtējuma ziņojums par *BridgeforEU* | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

[30] Novērtējuma ziņojums par Digitālo atkritumu sūtījumu regulu | Sadarbspējīgas Eiropas portāls.

PĀRROBEŽU DIGITĀLIE PUBLISKIE PAKALPOJUMI: DEKLARĀCIJA PAR ZVIEDRIJAS UN SOMIJAS SADARBĪBU

Deklarācija par Zviedrijas un Somijas sadarbību[31], kas parakstīta 2024. gada 16. septembrī, ir svarīgs atskaites punkts pārrobežu digitālajā sadarbībā. Tā ir vērsta uz sadarbspējīgiem digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem, tostarp iedzīvotāju datu apmaiņu un saskaņotiem uzņēmējdarbības noteikumiem, lai uzlabotu iedzīvotāju un uzņēmumu pārrobežu piekļuvi, efektivitāti un uzticamību.

Deklarācijas pamatā ir sadarbspēja, kas nodrošina raitus pakalpojumus, spēcīgāku kiberdrošību un labāku koordināciju, vienlaikus veicinot ekonomisko integrāciju un inovācijas. Šī iniciatīva apliecina, ka kopīgi mērķi, kopīgi ieguldījumi un saskaņoti standarti ir būtiski sekmīgai pārrobežu digitālajai sadarbībai, piedāvājot citām ES dalībvalstīm paraugprakses modeli ar Eiropas līmeņa nozīmību.

Nākotnes apsvērumi

Sadarbspējas novērtējumi jau no paša sākuma ir izrādījušies vērtīgi, iestrādājot pārrobežu sadarbspēju jaunos tiesību aktos un digitālos publiskajos pakalpojumos. Ilglaicīga efektivitāte būs atkarīga no procesu un norādījumu racionalizēšanas, jaunu prioritāšu (piemēram, MI, datu pārvaldības un kiberdrošības) integrēšanas un konsekventas piemērošanas visās dalībvalstīs un ES iestādēs.

Komisijas līmenī ir gaidāmi iekšējie norādījumi par sadarbspējas novērtējumiem iepirkuma jomā. Tiek pētīts uz MI balstīts rīks *AI4DRPM*, lai varētu daļēji automatizēt digitālos pārskatus un tiesību aktu finanšu un digitālos pārskatus, tādējādi samazinot darba slodzi un vienlaikus saglabājot to nozīmību digitālās ietekmes novērtēšanā. Šo pasākumu mērķis ir padarīt sadarbspējas novērtējumus par labāka regulējuma un politikas īstenošanas stūrakmeni.

SADARBĪBA STARP KOMISIJU UN CITĀM IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

Pagājušajā gadā Komisija pastiprināja ieinteresēto personu sadarbību, lai virzītu uz priekšu Sadarbspējīgas Eiropas aktu. Dalībvalstis piedalās ar Sadarbspējīgas Eiropas kolēģijas un tās apakšgrupu starpniecību, nosakot prioritātes un darba kārtību, savukārt sadarbspējas koordinatori, eksperti un prakses kopienas nodrošina to, ka praktiskā pieredze sniedz informāciju politikas un rīku izstrādei. Sadarbība aptver arī kandidātvalstis, starptautiskos partnerus un standartizācijas iestādes, ņemot vērā digitālo publisko pakalpojumu savstarpējo saistību. Sadarbība saistībā ar Sadarbspējīgas Eiropas aktu un tā kolēģiju nodrošina pievienošanās sarunu valstīm vērtīgu iespēju laikus pielāgoties ES digitālās pārvaldības standartiem, tādējādi paātrinot pakāpenisku integrāciju ES digitālajā vienotajā tirgū. Partnerības ar rūpniecības nozari, akadēmiskajām aprindām, pilsonisko sabiedrību un starptautiskām organizācijām ir veicinājušas atvērtā pirmkoda risinājumus, *GovTech* tirgus

[31] Deklarācija par Zviedrijas un Somijas sadarbību.

un regulatīvās smilškastes, palīdzot saskaņot centienus, izvairīties no dublēšanās un radīt pārrobežu un starpnozaru sinerģiju.

SECINĀJUMS UN IESKATS NĀKOTNĒ

Šis pirmais gads Sadarbspējīgas Eiropas akta īstenošanā ir radījis pamatu spēcīgākam un saliedētākam digitālajam publiskajam sektoram visā ES. Gūtie sasniegumi liecina, ka sadarbspēja vairs nav tikai tehnisks jautājums, bet gan stratēģisks Eiropas digitālās suverenitātes un konkurētspējas veicinātājfaktors. Tādi atskaites punkti kā pārvaldības struktūru izveide, sadarbspējas novērtējumu uzsākšana un kritēriju pieņemšana marķētiem risinājumiem ir apliecinājuši ES spēju rīkoties kolektīvi. Nākamajā gadā mēs varam gaidīt šādas norises:

- kolēģija pieņems pirmo Sadarbspējīgas Eiropas programmu, kurā būs noteiktas prioritātes 2026. gadam un turpmākajam periodam;
- kolēģija apstiprinās Sadarbspējīgas Eiropas risinājumu pirmo kopumu un pamatnostādnes risinājumu atkalizmantošanai un kopīgošanai;
- tiks īstenoti papildu atbalsta pasākumi dalībvalstīm un ES struktūrām, tostarp mācību kursi, regulatīvās smilškastes, atbalsta projekti un salīdzinošās izvērtēšanas mehānismi;
- tiks atjaunināti papildu norādījumi un rīki sadarbspējas novērtējumiem, lai veicinātu vienkāršošanu.

Citiem pasākumiem būs vajadzīga politiska apņemšanās un ieguldījumi: vajadzēs paplašināt marķētu risinājumu ieviešanu un integrēt sadarbspēju galvenajās ES politikas iniciatīvās, piemēram, Datu aktā[32], Vienotās digitālās vārtejas regulā[33] un Mākslīgā intelekta aktā[34], kā arī nostiprināt Eiropas vadošo lomu pasaulē, saskaņojot to ar starptautiskajiem standartiem. Komisija kopā ar dalībvalstīm un partneriem turpinās virzīt šo programmu, nodrošinot, ka sadarbspēja kļūst par digitālākas, iekļaujošākas un noturīgākas Eiropas Savienības stūrakmeni.

[32] Regula (ES) 2023/2854 - LV - EUR-Lex.

[33] Regula - 2018/1724 - LV - EUR-Lex.

[34] Regula (ES) 2024/1689 - LV - EUR-Lex.